

بررسی عضویت ایران در گروه ویژه اقدام مالی (FATF)

با تاکید بر تجارت بین الملل

عنوان گزارش: بررسی عضویت ایران در گروه ویژه اقدام مالی (FATF) با تاکید بر تجارت بین الملل

کمیسیون: مدیریت واردات

تهیه و تنظیم: نویدمقدسی^۱ کامیار منتصر^۲، مژگان مرادی^۳

انتشار: امور کمیسیون های تخصصی اتاق ایران

شماره گزارش: ۰۳۱۸۲۳

پاییز ۱۴۰۳

^۱ کارشناس ارشد کمیسیون مدیریت واردات اتاق ایران، drnavidmoghaddasi@gmail.com

^۲ عضو کمیسیون مدیریت واردات اتاق بازرگانی ایران

^۳ دانشجوی دکتری اقتصاد بین الملل، دانشگاه پیام نور تهران، mozghan.m71@gmail.com

فهرست

۱.....	چکیده
۲.....	۱. مقدمه
۳.....	۲. پروتکل های FATF و کارکردهای آنها
۳.....	۲-۱ مبارزه با پول شویی (AML)
۴.....	۲-۲ مبارزه با تأمین مالی تروریسم (CFT)
۴.....	۳-۲ شفافیت و مالکیت سودمند (BO)
۵.....	۴-۲ اجرای تحریم ها و اقدامات هدفمند مالی (TFS)
۶.....	۳. کشورها و سازمانهای عضو و غیر عضو FATF:
۶.....	۳-۱ کشورها و سازمانهای عضو FATF:
۷.....	۲-۳ گروه های منطقه ای وابسته به FATF:
۸.....	۳-۳ کشورهای لیست سیاه FATF:
۹.....	۴-۳ کشورهای لیست خاکستری FATF:
۹.....	۴. سهم کشورهای عضو FATF در GDP جهانی
۱۰.....	۵. اهداف گروه ویژه اقدام مالی (FATF)
۱۰.....	۶. اهمیت عضویت در FATF برای کشورها
۱۱.....	۷. مراحل عضویت کشورهای مختلف در FATF
۱۱.....	۸. معیارها و الزامات عضویت در FATF
۱۶.....	۹. شرح مسئله عضویت ایران در FATF
۱۶.....	۹-۱ چالش ها و موانع
۱۶.....	۹-۲ وضعیت فعلی ایران در FATF
۱۷.....	۹-۳ اقدامات انجام شده توسط ایران برای عضویت یا خروج از لیست
۱۷.....	۹-۴ نتیجه گیری وضعیت فعلی

۱۰	موافقان و مخالفان عضویت در FATF	۱۸
۱۰-۱	موافقان:	۱۸
۱۰-۲	مخالفان:	۱۹
۱۱	تحلیلهای اقتصادی، سیاسی و اجتماعی عضویت ایران در FATF	۲۱
۱۱-۱	تحلیل اقتصادی عضویت ایران در FATF	۲۱
۱۱-۲	تحلیل سیاسی عضویت ایران در FATF	۲۱
۱۱-۳	تحلیل اجتماعی عضویت ایران در FATF	۲۲
۱۲	تاثیر FATF بر گشایش اعتبار بانکی	۲۳
۱۲-۱	کاهش ریسک اعتباری و هزینه های مالی	۲۳
۱۲-۲	بهبود رتبه اعتباری کشور:	۲۳
۱۲-۴	تضمین کیفیت و صحت کالاهای خریداری شده	۲۴
۱۲-۵	تسهیل در همکاری های بین المللی	۲۴
۱۳	تجربیات کشورهای موفق در پیوستن به FATF	۲۵
۱۴	جمع بندی و ارائه راهکارها و پیشنهادات	۲۶
۲۹	منابع	۲۹

چکیده

این مقاله به بررسی عضویت ایران در گروه ویژه اقدام مالی با تاکید بر تجارت بین الملل می پردازد. FATF⁴ به عنوان یک نهاد بین المللی، مجموعه ای از توصیه ها را برای مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم ارائه می دهد که اجرای این توصیه ها می تواند به بهبود شفافیت مالی، کاهش هزینه های مبادلاتی و افزایش جذب سرمایه گذاری خارجی منجر شود. از سوی دیگر، عدم عضویت در این نهاد ممکن است منجر به محدودیت های مالی بیشتر، افزایش هزینه های تجاری و کاهش تعاملات بین المللی ایران شود.

در این تحقیق، ضمن بررسی پیشینه تاریخی FATF و تحلیل چالش ها و فرصت های پیش روی ایران در این زمینه، به بررسی تاثیرات احتمالی عضویت ایران در FATF بر تجارت خارجی، به ویژه در شرایط تحریم های اقتصادی پرداخته می شود. نتایج این مطالعه نشان می دهد که عضویت در FATF می تواند به بهبود شرایط اقتصادی و مالی کشور کمک کند. این امر موجب افزایش شفافیت مالی، بهبود روابط بین المللی و جذب سرمایه گذاری خارجی می شود. با این حال، ایران باید موانع داخلی و بین المللی را برطرف کند و اصلاحات لازم را انجام دهد تا بتواند به طور کامل از مزایای عضویت در FATF بهره مند شود.

همچنین رعایت استانداردهای FATF تاثیر قابل توجهی بر گشایش اعتبار بانکی دارد. این استانداردها با افزایش شفافیت، کاهش ریسک اعتباری و تقویت اعتماد در سیستم های مالی، به بهبود فرآیند گشایش اعتبار بانکی و تسهیل در همکاری های بین المللی کمک می کنند. این امر به نوبه خود باعث کاهش هزینه های مالی، افزایش امنیت تراکنش ها، و تضمین کیفیت و صحت کالاها و خدمات خریداری شده می شود. در نتیجه، رعایت استانداردهای FATF به نفع بانک ها، فعالان اقتصادی و اقتصاد کلی کشورها است.

این مقاله با ارائه پیشنهاداتی برای بهره برداری از فرصت ها و مدیریت چالش ها، به سیاست گذاران اقتصادی ایران کمک می کند تا تصمیمات مؤثرتری در مورد عضویت در FATF اتخاذ کنند.

کلید واژه: گروه ویژه اقدام مالی (FATF)، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، تجارت بین الملل

⁴ Financial Action Task Force

۱. مقدمه

بی‌تردید تلاش‌های سازمان ملل و در رأس آن اقدامات شورای امنیت به عنوان مسئول اولیه حفظ صلح و امنیت بین‌المللی در مقابله با پولشویی، تأمین مالی تروریسم و تکثیر تسلیحات کشتار جمعی با هدف محو تروریسم حائز اهمیت است (حیبی و همکاران، ۱۴۰۰). در این راستا FATF در سال ۱۹۸۹ توسط کشورهای گروه ۷ (G7) تأسیس شد. این کشورها شامل ایالات متحده آمریکا، کانادا، ژاپن، آلمان، فرانسه، ایتالیا و بریتانیا هستند (مرادی و همکاران، ۱۴۰۱). هدف اولیه این سازمان، مبارزه با پول‌شویی و تقویت یکپارچگی سیستم‌های مالی بین‌المللی بود که این وظایف و ماموریت‌های ذاتی خود را از طریق «تعیین استانداردها و توصیه‌های اجرایی موثر، ضوابط حقوقی و فنی لازم برای نیل به اهداف اساسی (مقابله با پولشویی و تروریسم) و سایر تهدیدهای علیه یکپارچگی نظام مالی بین‌المللی» انجام می‌دهد (Krieger, 2011).

در سال ۲۰۰۱، پس از حملات تروریستی ۱۱ سپتامبر، FATF اهداف خود را گسترش داد تا شامل مبارزه با تأمین مالی تروریسم نیز شود (رحیم بایزیدی، ۱۴۰۰). این تغییرات موجب شد که FATF به یک نهاد بین‌المللی کلیدی در مبارزه با جریان‌های مالی غیرقانونی تبدیل شود. FATF از زمان تأسیس خود تاکنون، عضویت خود را گسترش داده و شامل ۳۷ کشور و دو سازمان منطقه‌ای (کمیسیون اروپا و شورای همکاری خلیج) می‌باشد. علاوه بر این، FATF همکاری نزدیکی با نهادهای منطقه‌ای مشابه (FSRBs) دارد که شامل بسیاری از کشورهای دیگر می‌شوند. این توسعه عضویت به FATF امکان می‌دهد تا تأثیرگذاری بیشتری در مبارزه با جرایم مالی داشته باشد.

نظریه‌های مختلفی در خصوص مزایا و معایب پیوستن به نهادهای بین‌المللی وجود دارد. پیوستن به FATF می‌تواند فرصت‌های زیادی برای کشورها به همراه داشته باشد. از جمله این فرصت‌ها می‌توان به بهبود دسترسی به سیستم مالی بین‌المللی، افزایش جذب سرمایه‌گذاری خارجی و بهبود روابط تجاری با سایر کشورها اشاره کرد. با این حال، چالش‌هایی نیز وجود دارد، از جمله افزایش نظارت‌های بین‌المللی که ممکن است منجر به فشارهای سیاسی و اقتصادی بیشتری شود. در این چارچوب، تحلیل هزینه-فایده و کارکردهای آن‌ها می‌تواند به عنوان یک ابزار مهم در ارزیابی تصمیمات مربوط به پیوستن به FATF مورد استفاده قرار گیرد. بر اساس این تحلیل، سیاست‌گذاران باید ارزیابی دقیقی از تأثیرات مثبت و منفی این عضویت بر اقتصاد ملی و جایگاه بین‌المللی کشور انجام دهند.

در ادامه قصد داریم به بررسی عضویت ایران در گروه ویژه مالی (FATF) بپردازیم. این بررسی شامل تحلیل وضعیت کنونی ایران در FATF، موافقان و مخالفان عضویت در FATF، تأثیرات اقتصادی، سیاسی و اجتماعی عضویت و ارائه راهکارها می‌باشد. بنابراین در این پروژه به سوالات کلیدی زیر پاسخ خواهیم داد:

- عضویت در FATF چه تأثیراتی بر اقتصاد و سیاست ایران دارد؟

- چه موانعی در مسیر عضویت ایران وجود دارد؟

- چگونه می توان این موانع را رفع کرد؟
- چه راهکارهایی برای بهبود وضعیت ایران در FATF وجود دارد؟
- عضویت در FATF چه تاثیری بر تجارت بین الملل دارد؟

۲. پروتکل های FATF و کارکردهای آنها

۲-۱ مبارزه با پول شویی (AML⁵)

مبارزه با پول شویی (AML) شامل مجموعه ای از قوانین، مقررات و اقدامات است که با هدف جلوگیری از تبدیل درآمدهای حاصل از فعالیت های غیرقانونی به منابع مالی قانونی اجرا می شود. کارکردهای آن عبارتند از:

(۱) شناسایی مشتری (KYC): بانک ها و موسسات مالی ملزم به شناسایی و تایید هویت مشتریان خود هستند. این فرآیند شامل جمع آوری اطلاعات از مشتریان جدید و به روزرسانی اطلاعات مشتریان فعلی است. اینکار به جلوگیری از ورود افراد با هویت های جعلی به سیستم بانکی کمک می کند و باعث می شود که بانک ها بهتر بتوانند ریسک های مربوط به مشتریان خود را مدیریت کنند.

(۲) گزارش فعالیت های مشکوک (SAR⁶): موسسات مالی باید هرگونه فعالیت مشکوک را به مقامات ذی صلاح گزارش دهند. این گزارش ها به شناسایی و مقابله با رفتارهای غیرقانونی کمک می کنند. گزارش فعالیت های مشکوک شامل تراکنش هایی است که از نظر مقدار، الگو یا هدف غیرعادی به نظر می رسند.

(۳) نظارت مستمر: موسسات مالی باید فعالیت های مالی مشتریان خود را به صورت مستمر نظارت کنند تا هرگونه رفتار مشکوک را شناسایی و گزارش دهند. این نظارت شامل تحلیل تراکنش ها و بررسی تطابق آنها با پروفایل مشتری است.

(۴) آموزش و آگاهی: آموزش کارکنان بانک ها و موسسات مالی درباره قوانین و مقررات AML و روش های شناسایی و مقابله با پول شویی ضروری است. این آموزش ها به کارکنان کمک می کند تا بهتر بتوانند رفتارهای مشکوک را شناسایی و به مقامات مربوطه گزارش دهند.

⁵ Anti-Money Laundering

⁶ Suspicious Activities Report

۲-۲ مبارزه با تأمین مالی تروریسم (CFT⁷)

مبارزه با تأمین مالی تروریسم (CFT) شامل مجموعه‌ای از اقدامات و تدابیر است که به منظور جلوگیری از فراهم کردن منابع مالی برای گروه‌ها و فعالیت‌های تروریستی انجام می‌شود. کارکردهای آن عبارتند از:

(۱) مسدود کردن دارایی‌ها: بانک‌ها و موسسات مالی ملزم به مسدود کردن دارایی‌ها و حساب‌های مرتبط با افراد و نهادهای مشمول تحریم‌های بین‌المللی هستند. این کار به جلوگیری از دسترسی تروریست‌ها به منابع مالی کمک می‌کند.

(۲) بررسی تراکنش‌ها: موسسات مالی باید تراکنش‌های مشتریان خود را به‌طور دقیق بررسی کنند تا اطمینان حاصل کنند که منابع مالی به دست تروریست‌ها نمی‌رسد. این بررسی‌ها شامل تحلیل الگوهای تراکنش و شناسایی ارتباطات مشکوک است.

(۳) تبادل اطلاعات: همکاری و تبادل اطلاعات بین‌المللی بین نهادهای مالی و مقامات امنیتی برای شناسایی و جلوگیری از تأمین مالی تروریسم بسیار مهم است. این همکاری شامل به اشتراک گذاری اطلاعات مالی مشکوک و هماهنگی اقدامات نظارتی است.

(۴) ارزیابی ریسک: موسسات مالی باید ریسک‌های مرتبط با تأمین مالی تروریسم را ارزیابی کرده و اقدامات مناسبی برای کاهش این ریسک‌ها اتخاذ کنند. این ارزیابی شامل تحلیل نقاط ضعف سیستم‌های مالی و پیاده‌سازی تدابیر حفاظتی مناسب است.

۲-۳ شفافیت و مالکیت سودمند (BO⁸)

شفافیت و مالکیت سودمند (BO) به مجموعه‌ای از اقدامات اشاره دارد که به منظور شناسایی و افشای مالکیت شرکت‌ها و نهادها انجام می‌شود. این پروتکل به جلوگیری از استفاده از شرکت‌ها و نهادهای قانونی برای پوشش فعالیت‌های غیرقانونی کمک می‌کند. کارکردهای آن عبارتند از:

(۱) افشای مالکیت سودمند: شرکت‌ها و نهادها باید اطلاعات دقیقی از مالکیت واقعی خود ارائه دهند. این اطلاعات باید شامل هویت افراد یا نهادهایی باشد که به‌طور نهایی از شرکت‌ها و نهادها بهره‌مند می‌شوند.

(۲) ثبت اطلاعات: موسسات مالی و مقامات دولتی باید اطلاعات مربوط به مالکیت سودمند را در پایگاه‌های داده‌ای معتبر و قابل دسترسی ثبت کنند. این کار به افزایش شفافیت و جلوگیری از سوءاستفاده از نهادهای قانونی کمک می‌کند.

⁷ Combating the financing of terrorism

⁸ Beneficial Ownership

۳) نظارت و پیگیری: مقامات نظارتی باید به طور مستمر نظارت کنند که شرکتها و نهادها اطلاعات مالکیت سودمند خود را به روز نگه دارند و هرگونه تغییر را گزارش دهند. این نظارت شامل بررسی تطابق اطلاعات ثبت شده با واقعیت‌های موجود است.

۴) دسترسی عمومی: اطلاعات مالکیت سودمند باید به طور عمومی قابل دسترسی باشد تا افراد و نهادها بتوانند از صحت و سلامت مالی شرکتها و نهادها اطمینان حاصل کنند. این دسترسی عمومی به افزایش شفافیت و کاهش فساد کمک می‌کند.

۴-۲ اجرای تحریم‌ها و اقدامات هدفمند مالی (TFS⁹)

اجرای تحریم‌ها و اقدامات هدفمند مالی (TFS) شامل مجموعه‌ای از اقدامات مالی است که به منظور محدود کردن دسترسی افراد، نهادها و کشورهای که تهدیدی برای امنیت بین‌المللی محسوب می‌شوند به منابع مالی اجرا می‌شود. کارکردهای آن عبارتند از:

۱) تحریم‌های مالی: بانکها و موسسات مالی باید تحریم‌های مالی بین‌المللی را رعایت کنند و از ارائه خدمات مالی به افراد و نهادهای مشمول تحریم‌ها خودداری کنند. این تحریم‌ها به عنوان ابزار مهمی برای فشار بر نهادهای تهدیدکننده استفاده می‌شود.

۲) مسدود کردن دارایی‌ها: موسسات مالی باید دارایی‌های افراد و نهادهای مشمول تحریم‌ها را مسدود کنند تا از استفاده آنها برای فعالیت‌های غیرقانونی جلوگیری شود. این مسدود کردن شامل جلوگیری از دسترسی به حسابها و سرمایه‌گذاری‌ها است.

۳) گزارش‌دهی: موسسات مالی ملزم به گزارش‌دهی هرگونه فعالیت مالی مرتبط با افراد و نهادهای مشمول تحریم‌ها به مقامات ذیصلاح هستند. این گزارش‌دهی به مقامات کمک می‌کند تا نظارت دقیقی بر فعالیت‌های مالی مشکوک داشته باشند.

۴) تطبیق سیستم‌های مالی: بانکها و موسسات مالی باید سیستم‌های خود را به گونه‌ای تطبیق دهند که از تطابق با تحریم‌ها و اقدامات هدفمند مالی اطمینان حاصل کنند. این شامل استفاده از نرم‌افزارها و سیستم‌های نظارتی پیشرفته برای شناسایی تراکنش‌های مشکوک است.

می‌توان گفت پروتکل‌های FATF نقش بسیار مهمی در افزایش شفافیت و سلامت سیستم‌های مالی بین‌المللی ایفا می‌کنند. این پروتکل‌ها با جلوگیری از پول‌شویی، تأمین مالی تروریسم، افزایش شفافیت مالکیت سودمند و اجرای تحریم‌های

⁹ Targeted financial sanctions

مالی، به تقویت اعتماد و امنیت در سیستم‌های مالی کمک می‌کنند. رعایت این استانداردها به بانک‌ها و موسسات مالی امکان می‌دهد تا با اطمینان بیشتری فعالیت کنند و در همکاری‌های بین‌المللی مشارکت داشته باشند.

همچنین بررسی‌ها نشان می‌دهد گروه ویژه اقدام مالی (FATF) به اطلاعات مالی کشورها دسترسی ندارد و تنها نقش آن تعیین چارچوب‌ها و استانداردهایی برای مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم است و هیچ‌گونه نظارت مستقیم بر تراکنش‌های مالی کشورها ندارد.

۳. کشورها و سازمان‌های عضو و غیر عضو FATF:

۳-۱ کشورها و سازمان‌های عضو FATF:

FATF (کارگروه ویژه اقدام مالی) دارای ۴۰ عضو است که شامل ۳۸ کشور و دو سازمان منطقه‌ای (اتحادیه اروپا و شورای همکاری خلیج فارس) می‌شود. این کشورها و سازمان‌ها در راستای مبارزه با پولشویی، تأمین مالی تروریسم و دیگر تهدیدات مربوط به سیستم مالی جهانی همکاری می‌کنند. اعضای FATF به شرح زیر هستند:

جدول ۱: کشورها و سازمان های عضو FATF

سازمان های عضو	کشورهای عضو
۱. اتحادیه اروپا	۱. آرژانتین
۲. شورای همکاری خلیج فارس (GCC)	۲. استرالیا
	۳. اتریش
	۴. بلژیک
	۵. برزیل
	۶. کانادا
	۷. چین
	۸. دانمارک
	۹. فنلاند
	۱۰. فرانسه
	۱۱. آلمان
	۱۲. یونان
	۱۳. هنگ کنگ (منطقه ویژه اداری چین)
	۱۴. ایسلند
	۱۵. هند
	۱۶. ایرلند
	۱۷. ایتالیا
	۱۸. ژاپن
	۱۹. کره جنوبی
	۲۰. لوکزامبورگ
	۲۱. مالزی
	۲۲. مکزیک
	۲۳. هلند
	۲۴. نیوزیلند
	۲۵. عربستان سعودی
	۲۶. پرتغال
	۲۷. روسیه
	۲۸. اسرائیل
	۲۹. آفریقای جنوبی
	۳۰. اسپانیا
	۳۱. سوئد
	۳۲. سوئیس
	۳۳. ترکیه
	۳۴. اندونزی
	۳۵. نروژ
	۳۶. سنگاپور
	۳۷. بریتانیا
	۳۸. ایالات متحده آمریکا

منبع: سایت کارگروه ویژه اقدام مالی (FATF)

۲-۳ گروه های منطقه ای وابسته به FATF:

تعداد زیادی از کشورها و مناطق در سراسر جهان عضو FATF نیستند. اما از بین کشورهای غیر عضو ۷ کشور تحت نظارت مستقیم FATF نیستند، اما توسط گروه های منطقه ای وابسته به FATF نظارت می شوند و باید همچنان به استانداردها و توصیه های FATF عمل کنند. این گروه های منطقه ای شامل ۹ سازمان می باشند که به شرح ذیل می باشد:

جدول ۲: گروه‌های منطقه‌ای وابسته به FATF و کشورهای عضو در گروه‌ها

MONEYVAL ¹⁸	MENAFATF ¹⁷	GIABA ¹⁶	GAFILAT ¹⁵	GABAC ¹⁴	ESAAMLG ¹³	EAG ¹²	CFATF ¹¹	APG ¹⁰	
	❖								افغانستان
								❖	پاکستان
								❖	بنگلادش
	❖								فلسطین
	❖								سوریه
	❖								لبنان
	❖								عراق

۳-۳ کشورهای لیست سیاه FATF:

کشورهایی که در لیست سیاه FATF قرار دارند، به دلیل عدم همکاری با FATF و اجرای ناکافی استانداردها، با محدودیت‌های شدیدی در دسترسی به سیستم مالی جهانی مواجه هستند. کشورهایی که در لیست سیاه FATF قرار دارند:

۱. ایران
۲. کره شمالی
۳. میانمار

^{۱۰} گروه آسیا و اقیانوسیه در زمینه مبارزه با پولشویی

^{۱۱} گروه کاری کارائیب در زمینه مبارزه با پولشویی

^{۱۲} گروه اوراسیا در زمینه مبارزه با پولشویی

^{۱۳} گروه شرق و جنوب آفریقا در زمینه مبارزه با پولشویی

^{۱۴} گروه آفریقای مرکزی در زمینه مبارزه با پولشویی

^{۱۵} گروه آمریکای لاتین در زمینه مبارزه با پولشویی

^{۱۶} گروه غرب آفریقا در زمینه مبارزه با پولشویی

^{۱۷} گروه خاورمیانه و شمال آفریقا در زمینه مبارزه با پولشویی

^{۱۸} کمیته کارشناسان ارزیابی اقدامات مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم شورای اروپا

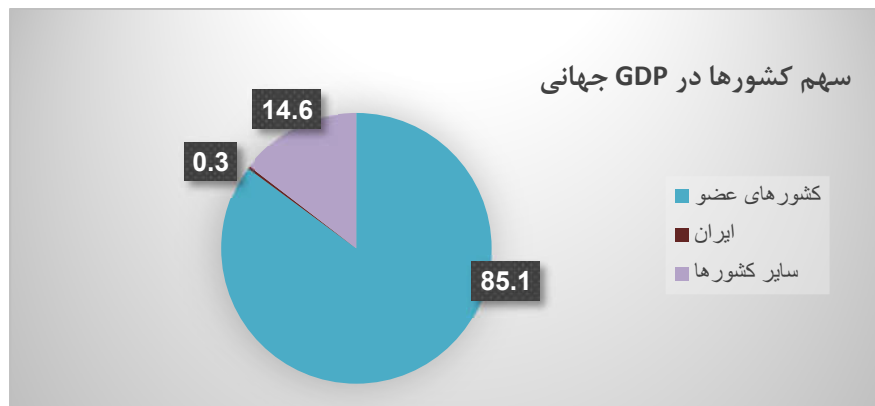
۴-۳ کشورهای لیست خاکستری FATF:

کشورهایی که در لیست خاکستری FATF قرار دارند، برخی از استانداردها را رعایت کرده‌اند اما هنوز نیاز به پیشرفت دارند. این کشورها تحت نظارت ویژه FATF هستند تا بهبودهای لازم را انجام دهند. برخی از کشورهایی که در لیست خاکستری FATF قرار دارند:

۱. پاکستان
۲. یمن
۳. سوریه
۴. بنگلادش
۵. عراق

۴. سهم کشورهای عضو FATF در GDP جهانی

تولید ناخالص داخلی (GDP) یک شاخص اقتصادی است که مجموع ارزش پولی همه کالاها و خدمات نهایی تولید شده در یک کشور یا منطقه را در یک دوره زمانی مشخص نشان می‌دهد. کشورهای عضو FATF، به دلیل اقتصادهای بزرگ و پیشرفته‌ای که دارند، نقش مهمی در تولید ناخالص داخلی جهانی ایفا می‌کنند.

طبق داده‌های بانک جهانی، کشورهای عضو FATF که شامل اقتصادهای بزرگی مانند ایالات متحده، چین، اتحادیه اروپا، ژاپن و سایر کشورهای پیشرفته می‌باشند، تقریباً ۸۵ درصد از تولید ناخالص داخلی جهانی را تشکیل می‌دهند. براساس این داده‌ها، GDP جهانی در سال ۲۰۲۳ تقریباً ۱۰۵ تریلیون دلار بوده است که کشورهای عضو FATF حدود ۹۰ تریلیون دلار از GDP جهانی را تشکیل می‌دهند. همچنین سایر کشورها که در لیست خاکستری و تحت نظارت گروه ویژه اقدام

مالی قراردادند، تقریباً ۱۴.۶ درصد GDP جهانی را تشکیل می دهند. این آمار نشان دهنده تأثیر عظیم این کشورها بر اقتصاد جهانی است.

۵. اهداف گروه ویژه اقدام مالی (FATF)

- شناسایی و ارزیابی ریسکها: گروه ویژه اقدام مالی به کشورها کمک می کند تا ریسکهای مربوط به پول شویی و تأمین مالی تروریسم را شناسایی و ارزیابی کنند. این سازمان معیارهایی را برای شناسایی این ریسکها تعیین کرده و کشورها را تشویق می کند که سیستمهای نظارتی خود را بهبود بخشند.
- توسعه و ارتقاء استانداردهای بین المللی: گروه ویژه اقدام مالی ۴۰ توصیه نامه (Recommendations) دارد که کشورها باید آنها را برای مقابله با پول شویی و تأمین مالی تروریسم اجرا کنند. این توصیه نامه ها شامل قوانین و مقرراتی هستند که به ایجاد شفافیت در سیستمهای مالی و جلوگیری از سوءاستفاده از آنها کمک می کنند.
- نظارت بر اجرای استانداردها: FATF به طور دوره ای کشورها را بررسی و ارزیابی می کند تا اطمینان حاصل شود که آنها به طور کامل به استانداردهای تعیین شده پایبند هستند. این ارزیابی ها شامل بازبینی قوانین، مقررات و اقدامات اجرایی کشورها می باشد.
- افزایش همکاری های بین المللی: گروه ویژه اقدام مالی کشورها را تشویق می کند که با یکدیگر همکاری کنند و اطلاعات مالی و قضایی مرتبط با جرایم مالی را به اشتراک بگذارند. این همکاری ها به کشورها کمک می کند تا جریان های مالی غیرقانونی را شناسایی و متوقف کنند.

۶. اهمیت عضویت در FATF برای کشورها

- ارتقاء شفافیت مالی FATF: به کشورها کمک می کند تا سیستم مالی شفاف تری داشته باشند. با پیاده سازی استانداردهای FATF، کشورها می توانند فعالیت های مالی مشکوک را شناسایی و گزارش دهند. این امر موجب کاهش فساد مالی و افزایش اعتماد عمومی به سیستم مالی کشور می شود.
- همکاری بین المللی: عضویت در FATF موجب افزایش همکاری های بین المللی و تسهیل تبادل اطلاعات مالی و قضایی بین کشورها می شود. این امر به مبارزه مؤثرتر با جرایم مالی کمک می کند.
- جذب سرمایه گذاری خارجی: کشورهایی که به استانداردهای FATF پایبند هستند، جذابیت بیشتری برای سرمایه گذاران خارجی دارند. شفافیت بیشتر در سیستم مالی و پیروی از استانداردهای بین المللی، ریسک سرمایه گذاری را کاهش می دهد و باعث جذب سرمایه گذاری های خارجی می شود.
- کاهش ریسک های مالی با عضویت در FATF و اجرای توصیه های آن، کشورها می توانند ریسک های مربوط به پول شویی و تأمین مالی تروریسم را کاهش دهند. این امر موجب افزایش ثبات مالی و اقتصادی در کشور می شود.

➤ بهبود رتبه‌بندی اعتباری: کشورهایی که استانداردهای FATF را اجرا می‌کنند، رتبه‌بندی اعتباری بهتری در مؤسسات بین‌المللی دارند. این امر موجب کاهش هزینه‌های تأمین مالی بین‌المللی و بهبود شرایط اقتصادی می‌شود.

➤ تسهیل در تجارت بین‌المللی: عضویت در FATF می‌تواند به بهبود شرایط تجارت بین‌المللی کمک کند. کشورهایی که به استانداردهای FATF پایبند هستند، با کمتر شدن موانع تجاری و کاهش ریسک‌های مالی، می‌توانند تعاملات تجاری خود را با سایر کشورها گسترش دهند. این امر موجب افزایش صادرات، توسعه بازارهای جدید و تقویت روابط تجاری بین‌المللی می‌شود.

۷. مراحل عضویت کشورهای مختلف در FATF

ارزیابی اولیه: کشورهای متقاضی عضویت باید یک ارزیابی اولیه توسط FATF بگذرانند که شامل بررسی قوانین و مقررات داخلی آنها است. این ارزیابی نشان می‌دهد که آیا کشور متقاضی به حداقل استانداردهای FATF پایبند است یا خیر. پیاده‌سازی قوانین: کشورهای متقاضی باید قوانین و مقررات خود را مطابق با استانداردهای FATF اصلاح و اجرا کنند. این شامل تدوین و تصویب قوانین جدید برای مقابله با پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم است.

نظارت مستمر: پس از عضویت، FATF به طور مستمر بر اجرای قوانین و مقررات نظارت می‌کند و گزارش‌های دوره‌ای از کشورهای عضو دریافت می‌کند. این نظارت شامل بررسی‌های میدانی و ارزیابی‌های دوره‌ای است تا اطمینان حاصل شود که کشورها به تعهدات خود پایبند هستند.

۸. معیارها و الزامات عضویت در FATF

گروه ویژه اقدام مالی (FATF) مجموعه‌ای از استانداردها و ۴۰ توصیه اصلی را در ۷ بخش برای مبارزه با پولشویی، تأمین مالی تروریسم و دیگر تهدیدات مرتبط با سیستم مالی بین‌المللی ارائه داده است. این توصیه‌ها به‌طور منظم به‌روزرسانی می‌شوند تا به‌روز بودن آنها با تهدیدات جدید تضمین شود. از آنجاییکه این ۴۰ توصیه به کشورها کمک می‌کنند تا سیستم‌های مالی خود را تقویت کرده و از سوءاستفاده‌های مالی جلوگیری کنند. بنابراین تدوین سیاست‌ها، قوانین و مقررات، نهادهای نظارتی، همکاری‌های بین‌المللی، و شفافیت مالی ضروری می‌باشد. در ادامه ضمن معرفی ۷ بخش و توصیه‌های ارائه شده در هر بخش طی نمودار ۱، به اختصار توضیح هر یک از توصیه‌ها ارائه شده است.

نمودار 1: توصیه های FATF

بخش اول: سیاست ها و هماهنگی ها

(۱) ارزیابی ریسک و اعمال رویکرد مبتنی بر ریسک: کشورها باید ریسک های پولشویی و تأمین مالی تروریسم خود را شناسایی کرده و بر اساس آن ها عمل کنند.

(۲) همکاری ملی و هماهنگی: کشورها باید سیاست ها و هماهنگی های ملی برای مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم را ایجاد و تقویت کنند.

بخش دوم: پولشویی و جرایم مرتبط

(۳) جرایم پولشویی: کشورها باید پولشویی را به عنوان یک جرم مستقل تعریف کنند.

(۴) توقیف و مصادره: کشورها باید قوانینی برای توقیف و مصادره دارایی های مرتبط با پولشویی و تأمین مالی تروریسم داشته باشند.

بخش سوم: تأمین مالی تروریسم و تسلیحات

- ۵) جرایم تأمین مالی تروریسم: کشورها باید تأمین مالی تروریسم را به عنوان یک جرم مستقل تعریف کنند.
- ۶) توقیف دارایی های تروریستی: کشورها باید توانایی توقیف دارایی های تروریستی را داشته باشند.
- ۷) تأمین مالی اشاعه تسلیحات کشتار جمعی: کشورها باید مکانیزم هایی برای جلوگیری از تأمین مالی اشاعه تسلیحات کشتار جمعی داشته باشند.

بخش چهارم: اقدامات پیشگیرانه

- ۸) اقدامات پیشگیرانه مالی: مؤسسات مالی باید مشتریان خود را شناسایی کرده و اطلاعات مربوط به آنها را به روزرسانی کنند.
- ۹) برنامه های نظارتی: مؤسسات مالی باید برنامه های نظارتی داخلی برای مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم داشته باشند.
- ۱۰) گزارش دهی تراکنش های مشکوک: مؤسسات مالی باید تراکنش های مشکوک را به مقامات مربوطه گزارش دهند.
- ۱۱) نگهداری سوابق: مؤسسات مالی باید سوابق تراکنش ها و اطلاعات مشتریان را به مدت حداقل پنج سال نگهداری کنند.
- ۱۲) مشتری شناسی: مؤسسات مالی باید هویت مشتریان خود را تأیید و اطلاعات مربوط به آنها را ثبت کنند.
- ۱۳) تراکنش های بزرگ نقدی: مؤسسات مالی باید تراکنش های بزرگ نقدی را بررسی و گزارش دهند.
- ۱۴) کنترل های داخلی و برنامه های انطباق: مؤسسات مالی باید کنترل های داخلی قوی و برنامه های انطباق مؤثری داشته باشند.
- ۱۵) ارزیابی ریسک محصولات و خدمات جدید: مؤسسات مالی باید ریسک های مرتبط با محصولات و خدمات جدید را ارزیابی کنند.
- ۱۶) مؤسسات مالی غیر بانکی: مؤسسات مالی غیربانکی نیز باید قوانین مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم را رعایت کنند.
- ۱۷) مؤسسات مالی کوچک: مؤسسات مالی کوچک باید تدابیر مناسبی برای مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم داشته باشند.

۱۸) مؤسسات مالی بین‌المللی: مؤسسات مالی باید تدابیری برای شناسایی و کنترل تراکنش‌های بین‌المللی داشته باشند.

۱۹) پرداخت‌های الکترونیکی و دیجیتال: مؤسسات مالی باید ریسک‌های مرتبط با پرداخت‌های الکترونیکی و دیجیتال را مدیریت کنند.

۲۰) تراکنش‌های مربوط به کشورهای با ریسک بالا: مؤسسات مالی باید تراکنش‌های مربوط به کشورهای با ریسک بالا را بررسی و گزارش دهند.

۲۱) تبادل اطلاعات: مؤسسات مالی باید بتوانند اطلاعات مربوط به مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم را به صورت بین‌المللی تبادل کنند.

۲۲) کنترل‌های مالی برای حرفه‌های غیرمالی: حرفه‌های غیرمالی نیز باید تدابیری برای مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم داشته باشند.

بخش پنجم: شفافیت و مالکیت نهایی

۲۳) شفافیت و مالکیت نهایی اشخاص حقوقی: کشورها باید تضمین کنند که اطلاعات دقیق و به‌روز درباره مالکیت نهایی اشخاص حقوقی در دسترس مقامات مربوطه است.

۲۴) شفافیت و مالکیت نهایی سازوکارهای قانونی: کشورها باید اطلاعات دقیق و به‌روز درباره مالکیت نهایی سازوکارهای قانونی (مانند تراست‌ها) را در دسترس مقامات مربوطه قرار دهند.

بخش ششم: اختیارات و مسئولیت‌های مؤسسات مربوطه

۲۵) مراجع نظارتی و ناظرین: کشورها باید مراجع نظارتی مؤثری برای نظارت بر مؤسسات مالی و مشاغل غیرمالی تعیین کنند.

۲۶) مراجع تجسسی و تعقیب قضایی: کشورها باید مراجع تجسسی و تعقیب قضایی مؤثری برای پیگیری جرایم پولشویی و تأمین مالی تروریسم داشته باشند.

۲۷) واحد اطلاعات مالی (FIU): کشورها باید واحد اطلاعات مالی مؤثری برای جمع‌آوری و تحلیل گزارش‌های تراکنش‌های مشکوک داشته باشند.

۲۸) اجرای قانون و پیگیری قضایی: کشورها باید توانایی‌های اجرایی و قضایی مؤثری برای پیگیری جرایم پولشویی و تأمین مالی تروریسم داشته باشند.

۲۹) مراجع نظارتی مالی: مراجع نظارتی باید توانایی های لازم برای نظارت بر مؤسسات مالی و اجرای اقدامات پیشگیرانه را داشته باشند.

۳۰) مراجع نظارتی برای مشاغل غیرمالی: کشورها باید مراجع نظارتی برای نظارت بر مشاغل غیرمالی و اجرای اقدامات پیشگیرانه داشته باشند.

بخش هفتم: همکاری بین المللی

۳۱) همکاری بین المللی: کشورها باید همکاری های بین المللی در زمینه مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم را تقویت کنند.

۳۲) کمک قضایی متقابل: کشورها باید درخواست های کمک قضایی متقابل را در زمینه مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم تسهیل کنند.

۳۳) توقیف و مصادره بین المللی: کشورها باید توانایی های لازم برای توقیف و مصادره دارایی های مرتبط با پولشویی و تأمین مالی تروریسم در سطح بین المللی داشته باشند.

۳۴) تحقیقات مشترک: کشورها باید توانایی انجام تحقیقات مشترک با سایر کشورها را داشته باشند.

۳۵) همکاری بین المللی مراجع نظارتی: مراجع نظارتی باید توانایی همکاری و تبادل اطلاعات با همتایان بین المللی خود را داشته باشند.

۳۶) همکاری بین المللی واحدهای اطلاعات مالی (FIU): واحدهای اطلاعات مالی باید توانایی همکاری و تبادل اطلاعات با واحدهای مشابه در سایر کشورها را داشته باشند.

۳۷) همکاری بین المللی مراجع تجسسی و تعقیب قضایی: مراجع تجسسی و تعقیب قضایی باید توانایی همکاری و تبادل اطلاعات با همتایان بین المللی خود را داشته باشند.

۳۸) همکاری در شناسایی مالکیت نهایی بین المللی: کشورها باید توانایی شناسایی و تبادل اطلاعات درباره مالکیت نهایی اشخاص حقوقی و سازوکارهای قانونی در سطح بین المللی را داشته باشند.

۳۹) همکاری در جلوگیری از تأمین مالی تروریسم: کشورها باید توانایی همکاری در جلوگیری از تأمین مالی تروریسم در سطح بین المللی را داشته باشند.

۴۰) تضمین اجرای مؤثر استانداردها: کشورها باید تضمین کنند که استانداردها و توصیه های FATF به طور مؤثر در سطح ملی اجرا می شوند.

همانطور که در بالا اشاره شد این ۴۰ توصیه FATF به کشورها کمک می کند تا با تهدیدات پولشویی، تأمین مالی تروریسم و دیگر جرایم مالی مقابله کنند و اطمینان حاصل کنند که سیستم های مالی آنها به صورت شفاف و ایمن عمل می کنند. اجرای این توصیه ها نیازمند همکاری و هماهنگی گسترده بین مراجع نظارتی، مؤسسات مالی و سایر نهادهای مرتبط است.

۹. شرح مسئله عضویت ایران در FATF

ایران به عنوان یکی از کشورهای مهم در منطقه خاورمیانه، با چالش های جدی در زمینه مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم مواجه است. FATF از سال ۲۰۰۹ ایران را به دلیل عدم همگامی با استانداردهای جهانی در لیست کشورهای قرار داده که نیاز به اقدامات متقابل دارند. این وضعیت نه تنها بر روابط بانکی و مالی ایران با سایر کشورها تأثیر منفی داشته است، بلکه بر جذب سرمایه گذاری خارجی و توسعه اقتصادی کشور نیز مؤثر بوده است. در سال های اخیر، ایران اقداماتی برای پیوستن به FATF و اصلاح قوانین داخلی خود انجام داده است، اما هنوز برخی مسائل و موانع قانونی و سیاسی مانع از عضویت کامل ایران شده اند. بررسی دقیق عضویت ایران در FATF، مزایا و معایب آن و تحلیل تبعات اقتصادی و سیاسی این عضویت، می تواند به تصمیم گیری های بهتر و موثرتر در این زمینه کمک کند.

۹-۱ چالش ها و موانع

چالش های ایران در تعامل با FATF چندگانه است. از یک سو، برخی از گروه های سیاسی و نهادهای داخلی نگرانند که پیوستن به FATF می تواند به معنای پذیرش نظارت بین المللی بر سیستم مالی و اقتصادی کشور باشد و استقلال ایران را تحت تأثیر قرار دهد. از سوی دیگر، برخی دیگر بر این باورند که عدم عضویت در FATF منجر به ادامه تحریم ها و محدودیت های اقتصادی خواهد شد که توسعه اقتصادی و روابط تجاری ایران با جهان را مختل می کند.

این تضادها و چالش های داخلی، روند پیوستن ایران به FATF را پیچیده و دشوار کرده است. با وجود تلاش های دولت برای اجرای اصلاحات و همگامی با استانداردهای بین المللی، هنوز موانع سیاسی و قانونی جدی بر سر راه وجود دارد.

۹-۲ وضعیت فعلی ایران در FATF

ایران در حال حاضر در فهرست سیاه FATF قرار دارد. این بدان معناست که FATF کشورهای عضو و سایر حوزه های قضایی را تشویق می کند که تدابیر متقابل را علیه ایران به کار گیرند. این وضعیت منجر به محدودیت های گسترده ای در دسترسی ایران به بازارهای مالی و بانکی بین المللی شده است. به دلیل این محدودیت ها، بانک ها و مؤسسات مالی بین المللی از همکاری با ایران خودداری می کنند تا از پیامدهای احتمالی تحریم ها و اقدامات تنبیهی جلوگیری کنند.

۳-۹ اقدامات انجام شده توسط ایران برای عضویت یا خروج از لیست

ایران در سال‌های اخیر تلاش‌های زیادی برای همگامی با توصیه‌های FATF انجام داده است. برخی از اقدامات مهم ایران در این زمینه عبارتند از:

(۱) اصلاح قوانین و مقررات:

❖ تصویب قانون مبارزه با پول‌شویی: ایران در سال ۲۰۰۸ قانون مبارزه با پول‌شویی را تصویب کرد و در سال‌های بعد اصلاحاتی در این قانون انجام داد تا با استانداردهای FATF همخوانی بیشتری داشته باشد.

❖ تصویب قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم: در سال ۲۰۱۶، ایران قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم را تصویب کرد و تلاش کرد تا نظام قانونی خود را برای مقابله با تأمین مالی تروریسم تقویت کند.

(۲) ایجاد نهادهای نظارتی:

❖ ایران نهادهایی را برای نظارت بر تراکنش‌های مالی و اجرای قوانین مبارزه با پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم ایجاد کرده است. این نهادها وظیفه دارند تا تراکنش‌های مشکوک را شناسایی و گزارش کنند و با همکاری با سایر کشورها، تبادل اطلاعات مالی را تسهیل کنند.

(۳) تعهدات بین‌المللی:

❖ ایران به منظور نشان دادن تعهد خود به اجرای توصیه‌های FATF، همکاری‌های خود را با سازمان‌های بین‌المللی و کشورهای عضو FATF افزایش داده است. این همکاری‌ها شامل تبادل اطلاعات مالی، کمک‌های قضایی و همکاری‌های فنی است.

۴-۹ نتیجه‌گیری وضعیت فعلی

ایران همچنان با چالش‌های جدی در مسیر پیوستن به FATF و خروج از فهرست سیاه این سازمان مواجه است. با وجود تلاش‌های انجام شده برای اصلاح قوانین و تقویت نظارت مالی، مخالفت‌های داخلی و فشارهای سیاسی خارجی مانع از دستیابی به توافق نهایی با FATF شده‌اند. بررسی دقیق وضعیت فعلی و تحلیل موافقان و مخالفان عضویت در FATF می‌تواند به تصمیم‌گیری‌های موثرتر و بهتر در این زمینه کمک کند.

۱۰. موافقان و مخالفان عضویت در FATF

۱-۱۰ موافقان:

موافقان عضویت ایران در گروه ویژه اقدام مالی یک نگاه کلی به این ماجرا دارند، آنها بیان می‌کنند که این اقدام نیز در راستای طرح بزرگ جهانی شدن است و هیچ کشوری نمی‌تواند مقابل آن بایستد مگر با تحمل خسارت و هزینه‌های فراوان. آنان نهبی به مخالفان این طرح می‌زنند و بیان می‌کنند که ایران خود قربانی اقدامات تروریستی است. ایران بارها توسط گروه های تروریستی مورد تهدید قرار گرفته و از این راه متحمل خسارات فراوانی شده است پس قطعاً باید از این روند حمایت صد درصدی نماید. آنان همچنین از ضرورت تعامل با FATF به منظور ساماندهی معاملات مالی بین‌المللی و ارتباط بهتر با بانک‌های بین‌المللی سخن می‌گویند (مسعود فولادی، ۱۳۹۷). به بیان دیگر موافقان به طور خلاصه به موارد ذیل اشاره می‌کنند:

(۱) بهبود اعتبار بین‌المللی:

❖ عضویت در FATF و پیروی از استانداردهای این نهاد می‌تواند اعتبار بین‌المللی ایران را بهبود بخشد. اجرای توصیه‌های FATF نشان‌دهنده تعهد ایران به مبارزه با پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم است، که می‌تواند موجب افزایش اعتماد کشورهای دیگر به نظام مالی ایران شود. این اعتماد می‌تواند به تسهیل همکاری‌های مالی و تجاری ایران با سایر کشورها کمک کند.

(۲) دسترسی به بازارهای مالی جهانی:

❖ پیروی از استانداردهای FATF می‌تواند محدودیت‌های مالی و بانکی ایران را کاهش دهد. این امر می‌تواند دسترسی ایران به بازارهای مالی جهانی را تسهیل کند و امکان جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی را فراهم آورد. افزایش دسترسی به بازارهای مالی بین‌المللی می‌تواند به توسعه اقتصادی و ایجاد اشتغال در ایران کمک کند.

(۳) جلوگیری از تحریم‌های بیشتر:

❖ رعایت توصیه‌های FATF می‌تواند از اعمال تحریم‌های بیشتر علیه ایران جلوگیری کند. در صورتی که ایران موفق به خروج از فهرست سیاه FATF شود، می‌تواند از پیامدهای منفی تحریم‌های اقتصادی و محدودیت‌های مالی کاسته و بهبود روابط اقتصادی خود با جامعه بین‌المللی را تسریع بخشد.

۴) تقویت نظام مالی داخلی:

❖ اجرای استانداردهای FATF می تواند به تقویت شفافیت و یکپارچگی نظام مالی داخلی ایران کمک کند. این امر می تواند به جلوگیری از سوءاستفاده های مالی، کاهش فساد و جرایم سازمان یافته کمک کند. نظام مالی مقاوم تر و شفاف تر می تواند موجب افزایش اعتماد عمومی به سیستم مالی و بانکی کشور شود.

۵) همکاری های بین المللی:

❖ عضویت در FATF می تواند همکاری های بین المللی ایران در زمینه مبارزه با پول شویی و تأمین مالی تروریسم را تقویت کند. این همکاری ها شامل تبادل اطلاعات مالی و قضایی، کمک های فنی و آموزشی و همکاری در تحقیقات و پیگرد قانونی جرایم مالی می شود. افزایش همکاری های بین المللی می تواند به تقویت ظرفیت های ملی ایران در مبارزه با جرایم مالی کمک کند.

۲-۱۰ مخالفان:

در مقابل مخالفان این طرح از عدم شفافیت گروه ویژه اقدام مالی گلايه مند هستند و عنوان می کنند پذیرش FATF نوعی خودتحریمی بزرگ است با پذیرش این طرح ما باید گوش به فرمان قوانین گروهی خاص باشیم که برخی از اعضای اصلی آن از دشمنان سرسخت ما در عرصه بین المللی هستند و گذشته از این بحث، اطلاعات فراوانی در خصوص تبادلات مالی ما در اختیار این گروه قرار می گیرد که آن ها می توانند با تجزیه و تحلیل این اطلاعات به نقاط قوت و ضعف ما پی ببرند و علیه ما به برنامه ریزی بپردازند، برنامه ریزی ای که داده های آن اطلاعات ارسالی و درست خود ما است. کما اینکه در برخی مواقع و در گذشته ضربات جبران ناپذیری از این رسوخ اطلاعاتی خورده ایم (مسعود فولادی، ۱۳۹۷). به طور خلاصه مخالفان به دلایل ذیل اشاره می کنند:

۱- کاهش استقلال مالی و امنیتی:

❖ برخی از منتقدان عضویت در FATF معتقدند که پیوستن به این نهاد می تواند به معنای کاهش استقلال مالی و امنیتی کشور باشد. اجرای توصیه های FATF ممکن است منجر به نظارت بیشتر بین المللی بر تراکنش های مالی ایران و محدودیت در فعالیتهای اقتصادی و تجاری کشور شود. این نظارت ها می تواند تأثیر منفی بر سیاست های مالی و اقتصادی داخلی ایران داشته باشد.

۲) پیچیدگی و هزینه‌های اجرای استانداردها:

❖ اجرای توصیه‌های FATF نیازمند اصلاحات قانونی و نظارتی گسترده است که ممکن است هزینه‌های قابل توجهی برای دولت و بخش خصوصی به همراه داشته باشد. این هزینه‌ها شامل توسعه سیستم‌های نظارتی، آموزش کارکنان و ایجاد نهادهای نظارتی جدید می‌شود. همچنین، اجرای این استانداردها ممکن است نیازمند تغییرات ساختاری در نظام مالی و بانکی کشور باشد که پیچیدگی‌های بیشتری را به همراه دارد.

۳) مقاومت‌های داخلی:

❖ برخی از گروه‌های سیاسی و نهادهای داخلی ایران مخالف اجرای کامل توصیه‌های FATF هستند و معتقدند که این اقدامات می‌تواند به تضعیف موقعیت ایران در منطقه و جهان منجر شود. این مقاومت‌ها می‌تواند روند پیوستن به FATF را دشوارتر و زمان‌برتر کند. همچنین، این اختلافات داخلی ممکن است به بروز تنش‌های سیاسی و اجتماعی منجر شود که می‌تواند تأثیرات منفی بر اجرای برنامه‌های اصلاحی داشته باشد.

۴) تأثیرات منفی بر روابط با برخی کشورها:

❖ برخی معتقدند پیوستن به FATF ممکن است تأثیرات منفی بر روابط ایران با برخی کشورها و گروه‌های منطقه‌ای داشته باشد. برخی از کشورها و گروه‌های منطقه‌ای ممکن است این اقدام را به عنوان همگامی با سیاست‌های بین‌المللی علیه خود تلقی کنند و روابط خود با ایران را تضعیف کنند. این تأثیرات منفی ممکن است موجب کاهش همکاری‌های اقتصادی و سیاسی ایران با برخی از کشورهای منطقه شود.

تحلیل و بررسی نظرات موافقان و مخالفان در FATF نشان می‌دهد که این تصمیم می‌تواند تأثیرات چندگانه‌ای بر اقتصاد و سیاست کشور داشته باشد. از یک سو، مزایای اقتصادی و بهبود روابط بین‌المللی می‌تواند به تقویت اقتصاد و نظام مالی ایران کمک کند. افزایش دسترسی به بازارهای مالی جهانی، جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی و بهبود اعتبار بین‌المللی از جمله مزایای مهم عضویت در FATF است.

۱. تحلیل‌های اقتصادی، سیاسی و اجتماعی عضویت ایران در FATF

۱-۱ تحلیل اقتصادی عضویت ایران در FATF

(۱) افزایش جذب سرمایه‌گذاری خارجی:

❖ یکی از مهم‌ترین نتایج پیوستن ایران به FATF می‌تواند افزایش جذب سرمایه‌گذاری خارجی باشد. شفافیت و رعایت استانداردهای بین‌المللی مالی می‌تواند اعتماد سرمایه‌گذاران خارجی را جلب کند و آنها را به سرمایه‌گذاری در ایران ترغیب کند. این موضوع می‌تواند به رشد اقتصادی، ایجاد اشتغال و توسعه زیرساخت‌ها کمک کند.

(۲) کاهش هزینه‌های مبادلات مالی:

❖ پیوستن به FATF می‌تواند هزینه‌های مبادلات مالی ایران را کاهش دهد. با حذف محدودیت‌های مالی و بانکی و تسهیل دسترسی به بازارهای مالی بین‌المللی، تراکنش‌های مالی با هزینه کمتر و سرعت بیشتر انجام خواهد شد. این امر می‌تواند به بهبود تجارت خارجی و افزایش صادرات منجر شود.

(۳) تقویت نظام بانکی داخلی:

❖ اجرای توصیه‌های FATF می‌تواند به تقویت نظام بانکی داخلی ایران کمک کند. با افزایش شفافیت و نظارت دقیق‌تر، میزان جرایم مالی و فساد کاهش یافته و اعتماد عمومی به نظام بانکی افزایش می‌یابد. این امر می‌تواند به افزایش سپرده‌ها و سرمایه‌گذاری‌های داخلی منجر شود.

۱-۲ تحلیل سیاسی عضویت ایران در FATF

(۱) بهبود روابط بین‌المللی:

❖ پیوستن به FATF می‌تواند بهبود روابط بین‌المللی ایران را تسهیل کند. تعهد به رعایت استانداردهای بین‌المللی مالی می‌تواند پیام مثبتی به جامعه بین‌المللی ارسال کند و موجب بهبود تعاملات سیاسی و دیپلماتیک ایران با سایر کشورها شود. این امر می‌تواند زمینه‌ساز مذاکرات و توافقات بیشتر در زمینه‌های اقتصادی، تجاری و امنیتی باشد.

۲) کاهش فشارهای سیاسی و تحریم‌ها:

❖ عضویت در FATF و رعایت توصیه‌های این نهاد می‌تواند به کاهش فشارهای سیاسی و تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران کمک کند. با خروج از فهرست سیاه FATF، ایران می‌تواند از پیامدهای منفی تحریم‌ها و محدودیت‌های مالی کاسته و بهبود روابط اقتصادی خود با جامعه بین‌المللی را تسریع بخشد.

۳) تقویت جایگاه ایران در منطقه:

❖ پیوستن به FATF می‌تواند جایگاه ایران در منطقه را تقویت کند. با رعایت استانداردهای بین‌المللی مالی، ایران می‌تواند نقش مؤثرتری در مبارزه با جرایم مالی و تأمین مالی تروریسم ایفا کند و به عنوان یک شریک قابل اعتماد در منطقه شناخته شود. این امر می‌تواند به افزایش نفوذ سیاسی و اقتصادی ایران در منطقه کمک کند.

۳-۱۱ تحلیل اجتماعی عضویت ایران در FATF

۱) افزایش شفافیت و کاهش فساد:

❖ اجرای توصیه‌های FATF می‌تواند به افزایش شفافیت مالی و کاهش فساد در ایران منجر شود. با نظارت دقیق‌تر بر تراکنش‌های مالی و ایجاد سیستم‌های گزارش‌دهی، میزان جرایم مالی و فساد کاهش یافته و اعتماد عمومی به نظام مالی و بانکی افزایش می‌یابد. این امر می‌تواند به بهبود کیفیت زندگی و رفاه اجتماعی مردم کمک کند.

۲) افزایش امنیت اقتصادی:

❖ پیوستن به FATF می‌تواند به افزایش امنیت اقتصادی کشور کمک کند. با تقویت نظارت بر تراکنش‌های مالی و جلوگیری از سوءاستفاده‌های مالی، نظام مالی کشور مقاوم‌تر و پایدارتر می‌شود. این امر می‌تواند به افزایش امنیت شغلی و اقتصادی مردم کمک کند و بهبود رفاه اجتماعی را به دنبال داشته باشد.

۳) ترویج فرهنگ قانونی و نظارتی:

❖ عضویت در FATF می‌تواند به ترویج فرهنگ قانونی و نظارتی در کشور کمک کند. با رعایت استانداردهای بین‌المللی مالی و اجرای قوانین مبارزه با پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم، فرهنگ احترام به قوانین و نظارت دقیق‌تر در جامعه تقویت می‌شود. این امر می‌تواند به افزایش نظم و قانون‌مداری در کشور کمک کند.

۱۲. تاثیر FATF بر گشایش اعتبار بانکی

۱۲-۱ کاهش ریسک اعتباری و هزینه های مالی

(۱) کاهش ریسک اعتباری: رعایت استانداردهای FATF به بانکها کمک می کند تا سیستم های قوی تری برای شناسایی و مدیریت ریسک اعتباری ایجاد کنند. این استانداردها شامل فرآیندهای دقیق شناسایی مشتری (KYC) و بررسی مداوم فعالیت های مالی مشتریان است. بانکها با اجرای این فرآیندها می توانند فعالیت های مشکوک را زودتر شناسایی کنند و از همکاری با مشتریان پرریسک اجتناب کنند. این اقدامات باعث می شود که بانکها با اطمینان بیشتری به ارائه تسهیلات و اعتبارات بپردازند و احتمال وقوع تخلفات مالی و پول شویی کاهش یابد. همچنین کاهش ریسک اعتباری باعث می شود که بانکها هزینه های کمتری برای مدیریت ریسکها و پوشش خسارات احتمالی صرف کنند.

(۲) کاهش هزینه های مالی: رعایت استانداردهای FATF منجر به افزایش اعتماد بین بانکها و مشتریان می شود. این اعتماد باعث می شود که بانکها با اطمینان بیشتری به مشتریان خود تسهیلات اعتباری ارائه دهند. افزایش اعتماد به کاهش هزینه های بهره و کارمزدهای مالی کمک می کند، زیرا بانکها می دانند که ریسک اعتباری کاهش یافته و مشتریان خود را بهتر می شناسند. همچنین، بانکها با داشتن سیستم های مالیاتی و گزارش دهی شفاف تر و دقیق تر، می توانند به سرعت و به طور کارآمدتری به درخواست های اعتباری پاسخ دهند، که این امر به نفع کسب و کارها و افراد است.

۱۲-۲ بهبود رتبه اعتباری کشور:

کشورهایی که توصیه های FATF را به خوبی اجرا می کنند، از رتبه اعتباری بهتری در سطح بین المللی برخوردار می شوند. این رتبه بندی ها توسط موسسات اعتباری بین المللی مانند Moody's و S&P انجام می شود و نشان دهنده میزان اعتماد به نظام مالی یک کشور است. با افزایش رتبه اعتباری، بانکها و مؤسسات مالی کشور می توانند وامها و تسهیلات مالی با بهره های پایین تر دریافت کنند که این امر منجر به کاهش هزینه های تأمین مالی می شود. این بهبود رتبه اعتباری همچنین می تواند سرمایه گذاران خارجی را جذب کرده و موجب افزایش سرمایه گذاری های خارجی شود.

۱۲-۳ افزایش امنیت تراکنشها و اطمینان فروشندهگان:

(۱) امنیت تراکنشها: استانداردهای FATF بانکها را ملزم می کنند که سیستم های دقیقی برای شناسایی و گزارش فعالیت های مشکوک (SAR) داشته باشند. این سیستمها شامل روش هایی برای نظارت بر تراکنش های مالی، شناسایی الگوهای غیرمعمول و گزارش فوری فعالیت های مشکوک به مراجع ذیصلاح است. با استفاده از این سیستمها، بانکها می توانند از

وقوع تقلب‌ها و فعالیت‌های غیرقانونی جلوگیری کنند. افزایش امنیت تراکنش‌ها به معنای کاهش احتمال سوءاستفاده از سیستم‌های مالی است که این موضوع باعث افزایش اعتماد مشتریان و سایر بانک‌ها به سیستم مالی می‌شود.

۲) اطمینان فروشندگان: وقتی خریداران از اعتبارات بانکی استفاده می‌کنند، فروشندگان اطمینان بیشتری به پرداخت به موقع و صحیح هزینه‌ها دارند. این اطمینان به دلیل سیستم‌های نظارتی و شفافیت مالی فراهم شده توسط استانداردهای FATF است. فروشندگان با علم به اینکه تراکنش‌ها تحت نظارت FATF قرار دارند، می‌توانند با اطمینان بیشتری کالاها و خدمات خود را ارائه دهند. این اطمینان باعث می‌شود که فروشندگان تمایل بیشتری به همکاری با مشتریانی داشته باشند که از اعتبارات بانکی معتبر استفاده می‌کنند، که این امر به نوبه خود به بهبود روابط تجاری و افزایش حجم معاملات کمک می‌کند.

۴-۱۲ تضمین کیفیت و صحت کالاهای خریداری شده

۱) تضمین کیفیت: بانک‌ها با رعایت استانداردهای FATF می‌توانند از صحت و کیفیت کالاهای خریداری شده اطمینان حاصل کنند. این امر به دلیل نظارت دقیق بر تراکنش‌ها و ارائه تسهیلات مالی به فروشندگان معتبر امکان‌پذیر است. بانک‌ها معمولاً با فروشندگانی کار می‌کنند که از نظر مالی و تجاری معتبر هستند و توانایی ارائه کالاها و خدمات با کیفیت را دارند. این همکاری با فروشندگان معتبر باعث می‌شود که مشتریان از کیفیت کالاها و خدماتی که خریداری می‌کنند مطمئن باشند.

۲) صحیح بودن تراکنش‌ها: استانداردهای FATF بانک‌ها را ملزم می‌کنند که تراکنش‌ها را با دقت بررسی و نظارت کنند. این امر شامل شناسایی و تأیید هویت مشتریان، بررسی تاریخچه تراکنش‌ها و نظارت بر الگوهای مالی است. این نظارت دقیق باعث می‌شود که معاملات با دقت و صحت انجام شوند و از وقوع تخلفات مالی جلوگیری شود. صحت تراکنش‌ها باعث افزایش اعتماد مشتریان به سیستم بانکی می‌شود و این اعتماد به نوبه خود به گشایش اعتبار بیشتر منجر می‌شود. همچنین، صحت تراکنش‌ها به کاهش اختلافات مالی و مشکلات قانونی کمک می‌کند، که این امر به نفع همه طرف‌های درگیر در معامله است.

۵-۱۲ تسهیل در همکاری‌های بین‌المللی

۱) همکاری‌های بین‌المللی: رعایت استانداردهای FATF توسط بانک‌ها و کشورها باعث افزایش اعتماد و همکاری بین‌المللی می‌شود. بانک‌ها و موسسات مالی کشورهای مختلف با اطمینان بیشتری به همکاری با بانک‌ها و مشتریانی می‌پردازند که تحت نظارت FATF قرار دارند. این همکاری‌ها منجر به تسهیل در ارائه خطوط اعتباری بین‌المللی و دسترسی به منابع مالی خارجی می‌شود. بانک‌ها و موسسات مالی با رعایت استانداردهای FATF می‌توانند به راحتی از خدمات مالی بین‌المللی استفاده کنند، که این امر به افزایش حجم تجارت و سرمایه‌گذاری‌های بین‌المللی کمک می‌کند.

۲) توسعه اقتصادی: همکاری های بین المللی که ناشی از رعایت استانداردهای FATF است، می تواند به توسعه اقتصادی کشورها کمک کند. افزایش دسترسی به اعتبارات بین المللی و تسهیلات مالی، رشد و توسعه کسب و کارها و پروژه های اقتصادی را تسهیل می کند. رعایت استانداردهای FATF باعث افزایش شفافیت و کاهش فساد مالی می شود، که این امر به نوبه خود به بهبود محیط کسب و کار و جذب سرمایه گذاری خارجی کمک می کند. با افزایش سرمایه گذاری ها و همکاری های بین المللی، کشورها می توانند به رشد اقتصادی پایدار و ایجاد فرصت های شغلی جدید دست یابند.

۱۳. تجربیات کشورهای موفق در پیوستن به FATF

می توان از تجربیات کشورهای موفق در پیوستن به FATF برای طراحی استراتژی ایران استفاده کرد. تحلیل این تجربیات می تواند به ایران کمک کند تا از فرصت های به وجود آمده بهره برداری کند و از چالش های احتمالی جلوگیری نماید. در ادامه به برخی از این تجربیات و نحوه استفاده از آنها در طراحی استراتژی برای ایران اشاره شده است.

(۱) ترکیه

تجربه: ترکیه پس از پیوستن به FATF توانست روابط بانکی بین المللی خود را بهبود بخشد و جذب سرمایه گذاری خارجی را افزایش دهد. این کشور با اجرای اصلاحات مالی و بانکی، توانست به شفافیت مالی بیشتری دست یابد و هزینه های مبادلات مالی خود را کاهش دهد.

استراتژی برای ایران:

- ❖ اجرای دقیق استانداردهای FATF ایران باید استانداردهای FATF را به طور کامل و دقیق اجرا کند تا از مزایای شفافیت مالی بهره مند شود.
- ❖ اصلاحات ساختاری: انجام اصلاحات در سیستم مالی و بانکی کشور برای افزایش شفافیت و کاهش فساد ضروری است.
- ❖ همکاری بین المللی: تقویت روابط با نهادهای مالی بین المللی و ایجاد اعتماد متقابل می تواند به بهبود وضعیت اقتصادی کمک کند.

(۲) مالزی

تجربه: مالزی پس از پیوستن به FATF توانست با فساد مالی و پولشویی به طور مؤثرتری مقابله کند. این کشور با ایجاد سیستم های نظارتی قوی و شفافیت مالی، توانست اعتماد سرمایه گذاران خارجی را جلب کند و به رشد اقتصادی پایدار دست یابد.

استراتژی برای ایران:

- ❖ ایجاد سازوکارهای نظارتی قوی: ایران باید سیستم‌های نظارتی قوی و کارآمدی ایجاد کند تا بتواند با فساد مالی و پولشویی مقابله کند.
- ❖ تقویت شفافیت مالی: افزایش شفافیت مالی در نهادهای دولتی و خصوصی می‌تواند به جذب سرمایه‌گذاری خارجی کمک کند.
- ❖ آموزش و آگاهی‌رسانی: برگزاری دوره‌های آموزشی برای کارکنان بانکی و مالی به منظور آشنایی با استانداردهای FATF و اهمیت اجرای آنها.

۳) استونی

تجربه: استونی به عنوان یکی از کشورهای پیشرو در زمینه فناوری مالی و دیجیتال، با استفاده از فناوری‌های نوین توانست سیستم‌های مالی خود را بهبود بخشد و به شفافیت مالی بیشتری دست یابد.

استراتژی برای ایران:

- ❖ استفاده از فناوری‌های نوین: بهره‌گیری از فناوری‌های مالی و دیجیتال می‌تواند به افزایش شفافیت و کاهش فساد کمک کند.
- ❖ توسعه سیستم‌های الکترونیکی: ایجاد سیستم‌های الکترونیکی برای پایش تراکنش‌های مالی و نظارت بر فعالیت‌های بانکی.
- ❖ همکاری با شرکت‌های فناوری: همکاری با شرکت‌های فناوری داخلی و بین‌المللی برای توسعه و پیاده‌سازی راهکارهای نوین مالی.

۱۴. جمع بندی و ارائه راهکارها و پیشنهادات

در این پروژه سعی کردیم به بررسی جامع عضویت ایران در گروه ویژه مالی (FATF) بپردازیم. بررسی عضویت ایران در FATF نشان می‌دهد که این موضوع دارای ابعاد اقتصادی، سیاسی و اجتماعی گسترده‌ای است.

بررسی‌ها نشان می‌دهد که عضویت در FATF می‌تواند به بهبود شرایط اقتصادی و مالی کشورها کمک کند. این امر موجب افزایش شفافیت مالی، بهبود روابط بین‌المللی و جذب سرمایه‌گذاری خارجی می‌شود. همچنین گروه ویژه اقدام مالی (FATF) به اطلاعات مالی کشورها دسترسی ندارد و تنها نقش آن تعیین چارچوب‌ها و استانداردهایی برای مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم است و هیچ‌گونه نظارت مستقیم بر تراکنش‌های مالی کشورها ندارد. با این حال، ایران

باید موانع داخلی و بین‌المللی را برطرف کند و اصلاحات لازم را انجام دهد تا بتواند به طور کامل از مزایای عضویت در FATF بهره‌مند شود.

همچنین رعایت استانداردهای FATF تاثیر قابل توجهی بر گشایش اعتبار بانکی دارد. این استانداردها با افزایش شفافیت، کاهش ریسک اعتباری، و تقویت اعتماد در سیستم‌های مالی، به بهبود فرآیند گشایش اعتبار بانکی و تسهیل در همکاری‌های بین‌المللی کمک می‌کنند. این امر به نوبه خود باعث کاهش هزینه‌های مالی، افزایش امنیت تراکنش‌ها، و تضمین کیفیت و صحت کالاها و خدمات خریداری شده می‌شود. در نتیجه، رعایت استانداردهای FATF به نفع بانک‌ها، مشتریان، و اقتصاد کلی کشورها است.

برای بهره‌مندی از مزایای عضویت در FATF و کاهش چالش‌ها و موانع موجود، پیشنهادهای زیر قابل توجه است:

(۱) تقویت همکاری‌های داخلی:

❖ ایجاد هماهنگی و همکاری بین نهادهای دولتی و خصوصی برای اجرای توصیه‌های FATF ضروری است. دولت باید با ارائه توضیحات و مشاوره‌های لازم به نهادهای مختلف، اهمیت اجرای استانداردهای FATF را تبیین کند و به رفع موانع داخلی بپردازد.

(۲) اصلاحات قانونی و نظارتی:

❖ دولت باید با تسریع در تصویب و اجرای قوانین و مقررات مرتبط با مبارزه با پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم، نظام قانونی و نظارتی کشور را تقویت کند. این اصلاحات می‌تواند شامل تصویب لوایح مرتبط با شفافیت مالی، تقویت نظارت بر تراکنش‌های مالی و ایجاد نهادهای نظارتی جدید باشد.

(۳) ترویج فرهنگ قانونی و نظارتی:

❖ ترویج فرهنگ احترام به قوانین و نظارت دقیق‌تر در جامعه از اهمیت بالایی برخوردار است. دولت و نهادهای آموزشی باید با ارائه آموزش‌های لازم و افزایش آگاهی عمومی، فرهنگ قانونی و نظارتی را در جامعه تقویت کنند.

(۴) تقویت همکاری‌های بین‌المللی:

❖ ایران باید با تقویت همکاری‌های بین‌المللی در زمینه مبارزه با جرایم مالی و تأمین مالی تروریسم، بهبود روابط اقتصادی و سیاسی خود با سایر کشورها را تسهیل کند. این همکاری‌ها می‌تواند شامل تبادل اطلاعات مالی، کمک‌های فنی و آموزشی، و همکاری در تحقیقات و پیگرد قانونی جرایم مالی باشد.

۵) مدیریت روابط خارجی:

❖ دولت باید با مدیریت هوشمندانه روابط خارجی، تأثیرات منفی احتمالی عضویت در FATF بر روابط با برخی کشورها را کاهش دهد. این امر می تواند با برقراری دیپلماسی فعال و تقویت روابط دوجانبه با کشورهای منطقه و جهان انجام شود.

منابع

- ۱) بایزیدی، رحیم. (۱۴۰۰). گروه ویژه اقدام مالی (FATF) در اقتصاد جهانی و سیاست بین‌الملل: تحلیل الگوی رفتاری گروه ویژه در قبال ایران. فصلنامه سازمان‌های بین‌المللی. ۱۲(۱۲)، ۳۶۳.
- ۲) حبیبی، حبیب‌الله و زرنشان، شهرام. (2021). نقش و جایگاه گروه ویژه اقدام مالی (FATF) در نظام حقوق بین‌الملل. پژوهش‌های حقوقی. ۲۰(۴۵)، ۳۲۲-۲۹۹.
- ۳) حسینی، محمدرضا. (۱۴۰۱). تنگناها و الزام‌های راهبردی ج.ا.ایران برای تعامل و همکاری با گروه ویژه اقدام مالی (FATF) و گروه اگمونت (EGMONT). ۳۱(۴)، ۶۰۹-۶۳۴.
- ۴) رهرو، حمیدرضا. جبلی، پیمان. عظیمی فرد، فاطمه. (۱۴۰۱). تحلیل گفتمان انتقادی مناظره اقتصادی دو نامزد سیزدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری (رئیس و همتی). فصلنامه علمی رسانه‌های دیداری و شنیداری. ۱۶(۴۳)، ۱۰۲-۶۹.
- ۵) فولادی، مسعود. (۱۳۹۷). بررسی گروه ویژه اقدام مالی (FATF) پیامدهای عضویت ایران
- ۶) مرادی، دکترمجید. غنیمی، فاطمه. (۱۴۰۱). بررسی راهکارهای اجرا و موانع مبارزه با پولشویی بر اساس توصیه‌های FATF چشم‌انداز حسابداری و مدیریت. ۶۸(۵)، ۷۳-۵۹.
- ۷) گزارش‌های صندوق بین‌المللی پول (IMF):
- [IMF World Economic Outlook](<https://www.imf.org/en/Publications/WEO>)
- ۸) سازمان تجارت جهانی (WTO):
- [WTO Trade Statistics](https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/statis_e.htm)
- ۹) بانک جهانی (World Bank):
- [World Bank Data](<https://data.worldbank.org/>)
- ۱۰) سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (OECD):
- [OECD Economic Outlook](<https://www.oecd.org/economic-outlook/>)
- ۱۱) گزارش‌های FATF:
- [FATF Publications](<https://www.fatf-gafi.org/publications/>)
- 12) Krieger, Tim & Meierrieks, Daniel (2011). Terrorist financing and money laundering. University of Paderborn, Germany, 11.
- 13) Yeh, S. S. (2022). New Financial Action Task Force Recommendations to Fight Corruption and Money Laundering. Laws, 11(1), 8.